

De câte ori nu întorc oamenii capul în altă parte, sau găsesc ceva extrem de important de făcut când trec pe lângă un om aflat într-un scaun cu roțile, sau având un vizibil handicap fizic? De câte ori celor aflați aproape de ultimele clipe ale vieții din cauza unei boli incurabile nu li se ascunde adevărul? De foarte multe ori...De prea multe ori. Ne gândim vreodată cum ne văd cei aflați în suferință pe noi? Credem noi cu adevărat că ei nu știu că viitorul lor înseamnă zile, eventual luni?

Eric-Emmanuel Schmitt ne provoacă printr-un roman de o mare sensibilitate să avem curaj și tact pentru a face mai ușoară suferința celor care urmează să se ducă – de multe ori prea repede – la cele veșnice.

Când cel care urmează să plece curând pe drumul fără întoarcere e un băiat de zece ani, aflat în spital internat alături de alți copii pe care-i așteaptă aceeași soartă, pare că întreaga lui suferință se transferă cititorilor. Dar, scriitorul francez are excepționala calitate de a ne face să ne curgă o lacrimă pe la colțul ochiului și să fim zâmbitori în același timp. Oscar își găsește un bun camarad în spital, o femeie de serviciu îmbrăcată cu un halat roz. De la culoarea halatului la apelativul „Tanti Roz” drumul este scurt și ușor de înțeles. Trebuie doar să acceptăm că Oscar era un copil inteligent, care încerca de fiecare dată să găsească răspunsurile pe care cei mari se fereau să i le dea. Oscar are o maturitate care ar face să se rușineze orice adult. Boala maturizează repede. De aceea aflăm de la băiatul internat că

„spitalul e nemaipomenit, cu condiția să fii un bolnav care le face plăcere celor din jur.”

Un copil care nu mai poate fi păcălit cu povești. Știe care-i realitatea, știe de ce se află internat și care-i va fi sfârșitul...

„Îmi dau seama că nu sunt un bolnav cum trebuie, ci unul din ăia care-i împiedică pe

oameni să creadă că medicina e o chestie formidabilă.”

Tanti Roz știe să intre într-un joc al destinului care nu trebuie judecat cu asprime, dimpotrivă, trebuie acceptat așa cum este. De aceea, îi propune lui Oscar să-i scrie scrisori lui Dumnezeu, care poate înțelege orice și poate rezolva orice.

„Cred că n-are rost să ți-o prezint pe Tanti Roz, dragă Dumnezeu, e o prietenă de-a ta, de vreme ce ea mi-a zis să-ți scriu.”

Și Oscar i se adresează lui Dumnezeu ca unui apropiat căruia îi poate spune adevărul, lucru imposibil de făcut față de oamenii mari care se tot perindă în jurul micului suferind.

„Într-un spital, dragă Dumnezeu, de îndată ce pronunți cuvântul „moarte”, nimeni nu te mai aude. Poți fi sigur că în jurul tău se va produce un gol de aer și toți au să se ia la întrecere care mai de care să schimbe vorba.”

Logica lui Oscar e fără cusur, dacă ne gândim cu chibzuință:

„— Știi, Tanti Roz, am impresia că oamenii au născocit un altfel de spital decât cel

care există de-adevăratelea. Unu’ în care te faci că vii ca să te vindeci, când tu de fapt intri acolo ca să mori.”

Multe are de povestit Oscar Prietenului său din ceruri...O face, singurul semn de întrebare fiind cum putea Dumnezeu să recepționeze scrisorile.

„P.S. Care e, la urma urmei, adresa ta? Că tot nu mi-ai spus.”

Tanti Roz își îndeamnă micul suferind să-l scrie lui Dumnezeu despre gândurile pe care nu le poate spune nimănui, gânduri care

„te împovărează, te imobilizează; acelea care, luând locul ideilor înnoitoare, te paralizează măcinându-te pe dinăuntru.”

E bine, e normal ca lui Dumnezeu Oscar să-i scrie și cele mai ciudate și netransmisibile gânduri:

„Dacă nu vorbești și doar le ții în tine, ai să te transformi în groapa de gunoi a gândurilor vechi și rău mirositoare.”

În spital sunt internați copii cu boli incurabile. Eroul lui Eric-Emmanuel Schmitt înțelege că nu-i bine nici ce i se întâmplă lui, nici ce li se întâmplă colegilor lui. Oscilează între maturitatea cunoașterii adevărului nemilos și sublima inocență a vârstei:

„Suferă de o boală complicată, de-aia îi și zice boala albastră, o chestie cu sângele care, în loc să meargă la plămâni, se duce nu știu unde, făcând ca pielea să devină albăstruie. Peggy așteaptă o operația care o va face să devină roz. Eu zic că-i păcat, îi stă așa de bine albastră.”

În același tulburător roman scrie:

„Sandrine are leucemie ca și mine, numai că ei pare să-i reușească tratamentul. I se spune Chinezoaica, din pricina perucii negre și lucioase cu fire sârmoase și cu breton care o face să semene cu o chinezoaică.”

Tanti Roz știe ca nimeni altcineva să-l facă pe Oscar să-și accepte situația. Ea inventează o tinerețe în care a fost o mare campioană de wrestling, povestește scene din închipuite lupte cu cele mai mari adversare din tinerețea ei, și cum am spus deja, îl invită pe micul ei prieten să-i scrie lui Dumnezeu. Ajuns în acest punct și ținând cont că tocmai a trecut încă un Crăciun, cred că încă un fragment din cartea autorului ne face să zâmbim cu condescendență:

„Mâine e Crăciunul, dragă Dumnezeu. Aniversarea ta, uite, n-am făcut niciodată legătura.[...] P.S. Acum că suntem prieteni, ce-ai vrea să-ți ofer de ziua ta?”

Ultimele zile din viața mult prea scurtă a băiatului trec, datorită abilității neîntrecute a infirmierei îmbrăcate cu un halat roz ca și cum ar fi fost ani. Fiecare zi înseamnă, la sugestia pe care o face Tanti Roz, zece ani de viață pentru ceilalți oameni. De aceea Oscar se îndrăgostește într-una din zile, în alta se căsătorește și așa mai departe. Este chiar în „pericol” să facă un copil sărutând aleasa inimii lui tinere.

„Numai că s-o săruți pe Peggy era cu totul altceva decât pe vicioasa aia de Chinezoaică. Mi-a întins obrazul și pot spune că și eu am simțit un fel de căldură când l-am sărutat.”

Sărutul poate avea urmări de o mare responsabilitate în mintea unui copil de zece ani:

„– O singură chestie n-am făcut, sărutul ăla cu limba, lui Peggy i-a fost frică să nu se aleagă cu vreun copil. Dumneata ce crezi?”

– Cred că bine a făcut Peggy.”

Oscar oscilează între închipuita viață trăită mult mai repede decât în realitate și momentele când judecă atitudinea greșită a celor mari față de toți copiii internați în spital cu bolile lor, din păcate, incurabile.

„- De ce par atât de terorizați? Arăt chiar așa de groaznic? Am început să put? Sau să devin idiot și nu-mi dau eu seama?”

– Nu de tine le e frică, Oscar. Ci de boală.

– Boala face parte din mine. De ce trebuie să se poarte altfel numai fiindcă sunt bolnav? Nu știu să iubească decât un Oscar sănătos?”

Cu cât momentul despărțirii de viață e mai apropiat, cu atât tainele lumii îi devin din ce în ce mai binecunoscute lui Oscar.

„Încerc să le explic părinților mei că viața e un dar buclucaș. La început ai tendința să-ți supraestimezi crezând că viața pe care ai primit-o este veșnică. Apoi, dimpotrivă, îl subestimezi, găsind că-i o porcărie, scurtă de nu-nțelegi nimic din ea și pe care uneori ți-ar veni s-o arunci de să nu se vadă. Abia către sfârșit pricepi că nu-i vorba de nici un dar, ci de un simplu împrumut. Pe care trebuie să încerci să-l meriți.”

Aceste idei sunt atât de adevărate și de profunde, încât orice comentariu le-ar risipi inutil...

O viață scurtă trăită intens în ultimele ei zile, o prietenie deosebită între o doamnă în vârstă și un băiat de zece ani. Nu numai Oscar s-a ales cu ceva de pe urma prieteniei, ci și Tanti Roz a avut ceva de câștigat. Și ea discută cu Dumnezeu:

„Îți mulțumesc că mi-ai îngăduit să-l cunosc pe Oscar. Grație lui am reușit să devin hazlie, năstrușnică, să nascocesc o mulțime de povești, ba chiar și să mă pricep la wrestling. □ Grație lui am râs și am cunoscut bucuria. Tot el m-a ajutat și să cred în tine. Sunt plină de iubire.”

Prietenia este de fapt în trei, pentru că micul Oscar l-a inclus fără nicio rezervă alături de Tanti Roz și pe Dumnezeu printre prieteni. Spun asta, pentru că

“În decursul ultimelor trei zile pe care le-a mai trăit, Oscar pusese la căpătâiul patului o pancartă. Cred că te-ar interesa să știi ce scria pe ea: „Numai Dumnezeu are voie să mă trezească”.”